

ЉУБИВОЈЕ
РШУМОВИЋ

ИМАТЕ ЛИ
РШУМА

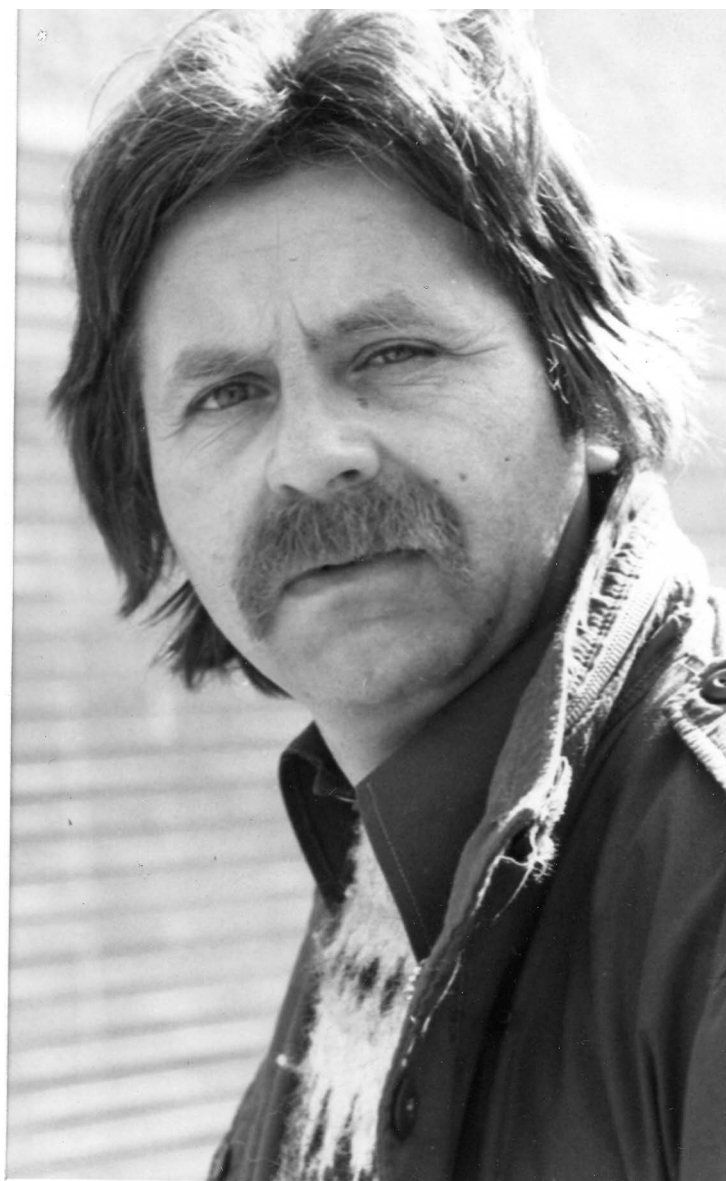
Copyright © 1983, Љубивоје Ршумовић
Copyright © 2016, овог издања, ЛАГУНА

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Љубивоје Ршумовић 1983.

Можда мало прекасно,
али једном засвагда,
схватио сам да се и мрак шири брзином светлости...

Београд, 1982.

Садржај

Ја вас познајем а ви мене не познајете	11
Религиозна песма	16
Ваљда сам се занео сећањем.	21
Учеснико во изведувањето на мелиорационите работи	24
Првићу се свиђа Шестић	29
Небо се на Пелагонију спустило падобраном . . .	34
Будимо реални захтевајмо немогуће	39
Функција во бригадата.	43
Оља се јавила телефоном.	50
Псалми о човеку	53
Нека се П. носи у М.	58
Још једном сам видео тугу.	66
Смрт у Чачку	69
Оља се развела мојом кривицом.	77
Растанак	85

Колега из Мостара	89
Ко је у ствари кога одаладио	94
Родољубавна песма.	100
Луди брод	103
Прибор за дисање (Глава прва)	106
Тихомир Оборић пише песме	113
Прибор за дисање (Глава друга)	119
Србију опрости	124
Бизмарк	126
29. новембар	132
Нежна.	136
Из гнезда вучјег	138
Стар човек пун сумње	144
Напомена аутора	149
Recenzija I (Pavao Pavličić).	151
Recenzija II (Boris Ćerpin).	154
Биографија аутора	157

ЈА ВАС ПОЗНАЈЕМ А ВИ МЕНЕ НЕ ПОЗНАЈЕТЕ

Возио сам против сунца. Чинило се, никад нећу стићи у П. Досадно сунце, мислио сам. Спустио сам и браник за сунце у колима, није вредело. Досадно сунце! Срам те било, прекорео сам себе, зар тако о сунцу? Сија у невреме, бранио сам се. Увек је време за сунце, био је патетичан онај други у мени. Сложио сам се с њим.

У П. сам ипак стигао са малим закашњењем. Бануо сам, али чекали су ме. Домаћин, директор Народног универзитета, са краватом у моју част, крену према мени срдачно, пружених руку:

– Ја вас познајем, а ви мене не познајете... Првић!

Насмејах се. Увек се насмејем овим речима. Слушам их трихиљадити пут. Директор Првић је, дакле, у предности: он зна нешто што ја не знам! Постидех се мало због свог смеха, јер се Првић уозбиљи као брезова метла.

Не рекох му своје презиме, јер га је он већ знао.

– Попићемо прво кафицу! – настави Првић, јер сам се ја почео правдати што сам закаснио.

– Не волим да ме деца чекају... Изгубе стрпљење!
– покушавао сам да дотурим неку смислену реченицу до Првића.

– Нека, нека! – био је упоран Првић.

– Отићи ће кући! – подигох глас.

Првић стаде, театарлно, извади из десног џепа кључ и махну њиме испред мог лица.

– Неће отићи! Ништа нас не сме изненадити! – рече, и развуче уста од уха до уха у поносан кез.

Био сам слеђен. Ухапсио је децу.

Ваљда се уплаши мог лица, Првић спакова кез, и крену према мени, раширених руку. Измакох се, јер ми се учини да ће почети да ме љуби у уста, онако како то Руси раде. Ужасавам се љубљења с мушкарцима.

– Види се да сте уморни! – говорио је Првић – па мало да одахнете.

– Не, нисам уморан, ја тако увек изгледам... Мрко!
– дрвио сам и ја успут, идући поред Првића у правцу кафане.

– А не, не, знам ја добро ваш прави изглед, не можете ви мене заварати... Уморни сте! – говорио је Првић, показујући ми десном руком куда да корачам, право према кафани, јер сам ја покушавао, у границама пристojности, да кренем према улазу у салу Народног универзитета.

У кафани пописмо по кафицу, горчу, с ратлуком. Комплет.

Првић је све знао о мени. Боље него ја сам.

Раскравио се до краја, поче да набраја своје заслуге за развој културе у општини П. Срећом, могу да се искључим кад ме нешто не занима.

– Хеј, да ви не радите у оном... оном Дому за хендикепирану децу? – питао је мушки глас за суседним столом.

– Не! – одговори му девојка која је седела за трећим столом, сама.

– Хеј, онда сам се преварио!

Првић је првићао и даље. Ја сам заиста био уморан. – Значи Првић је био у праву. Првић те познаје до у танчине, огласи се онај други у мени. – Лупа Првић! – одговорих. – Криво ти што те прочитао, наваљивао је онај. – Не тумбај! – прекинух тај унутрашњи дијалог.

Неки клавир се огласи, звук ме врати у стварност. У углу кафане, за клавиром, седео је онај младић и свирао.

– Хеј, зашто не би пробала нешто да певаш, да чујем?

– Не, не знам да певам! – бранила се девојка.

– Ти не знаш да знаш, зато мислиш да не знаш! – наваљивао је Хеј. – Дођи да сазнаш!

– Не, стварно!

– Хеј, ти си стидљива, па то је феноменално.

Младић устаде иза клавира и седе за девојчин сто.

Првић нагло скочи, викну келнера, плати, све уз осмех и неке широке покрете, а онда крену према излазу. Схватих да му је у последњем тренутку дошло из дупета у главу да деца чекају, закључана у сали. Вероватно хладној сали.

Бацих поглед на свој ауто паркиран испред Универзитета.

– Само да га мало склоним, непрописно је... – почех.

– Нема потребе, не дирају нас овде. И ја ту паркирам. Имамо пријатеље у милицији, наше ђаке.

Приметих да ми је неко већ нашарао на вратима
БУДАЛО ОПЕРИ МЕ.

– Не стижем да их... – почех, а Првић ме прекиде:

– Разумем, разуме се! Раде!

Истрча један младић из Универзитета.

– Раде, опери овај ауто!

Раде је младић, осамнаестак му је година. Раде је, помислих, та будала којој је упућена она порука! Гледао је за нама збуњен. Он је оно и написао, сину ми кроз главу и почех нервозно да се смејем. Првић се ишмркивао у марамицу. Једва погоди кључем у кључаоницу, и отвори врата. Упадосмо у салу.

Аплауз.

Постао си Немац, јави се онај мој двојник. Аплауз је немачка реч! Добро, тапшање! Пљескање, исправих сам себе!

Подигох обе руке да поздравим децу, и учитељице које су умиривале децу.

А онда ми поглед паде на једну учитељицу која је стајала са стране и гледала ме нетремице. Деца су скакала и око ње, али то се ње није тицало. Врло озбиљно, без трунке неке мимике, и без трептања чинило ми се, буљила је у мене.

Позната ми жена, а не знам одакле.

Рецитовао сам деци песме, причао са њима, одговарао на њихова питања. Првић је само поцупкивао, пљескао ручицама као да је ученик трећег разреда. А све време поглед и мисли су ми бежали ка оној озбиљној и познатој ми, однекуд, жени.

Није се ниједанпут насмејала.

Није тапшала, пљескала...

– А ни аплаудирала – задиркује ме онај унутрашњи глас.

Мене то обично нервира, али овог пута није. Осећао сам да се однекуд знамо, и да је ово нека њена игрица.

Када се све завршило, кренуо сам храбро према њој.

– Како си? – упитао сам је лукаво, као да се свега, нечега, сећам.

– Значи, такав си ти? – уместо одговора, упита ме она.

– Мајмун! Забављам децу! – гледао сам је право у очи.

– Ниси мајмун... Коњ!

У тренутку сам се свега сетио.

РЕЛИГИОЗНА ПЕСМА

Године 1956, 15. јуна, средњошколска радна бригада „Братство–јединство“ из Титовог Ужица стигла је у Пелагонију. Насеље се налазило у месту Бач. Обронци Кајмакчалана с јужне, Црна река са северне стране. Нема слатке воде за пиће. Пили смо киселу, која је куљала из пумпи пободених око насеља и у насељу. Где год забијеш пумпу, крене кисела вода.

Једна београдска бригада до нас. Једна штипска такође. Штипска је имала добре спортисте а београдска добре цуре.

Са мношћом у шатору био је Вито Грбовић, учитељац.

Командант на нашата бригада – Славко Грујичић.

Од оне киселе воде, коју смо морали и да пијемо, били смо гладни као курјаци. Трпезарија је била заједничка, ишли смо на обедовање у колонама и уз песму. Негде испред импровизоване трпезарије, у ствари само су клупе и столови били наткривени дрвеним окорцима, ми бисмо се измешали са осталим бригадама, и

седали како коме западне. Ми Ерцови смо гледали да нам западне да седнемо поред београдских девојчица. Онда бисмо започињали приче о четворооким жабама и сентименталним пацовима, затим о мушким и женским црвима у дудињама, а београдске девојчице би једна за другом остављале пуне тањире и бежале. Ми бисмо се распоредили свако на по једну, да не би долазило до гужве. Ја сам отимао клопу од једног плавокосог, плавооког створења, које би ме увек некако мангупски погледало, више са смешком, него са гладњикавом мржњом. Вито Грбовић се био намерио на једну крупну тршу, јер је и сам био крупан, али она би редовно зграбила тањир и бежала са њим.

Е то плавооко и плавокосо створење звало се Оља.

Мало-помало, нас двоје смо почели да се виђамо и ван трpezарије, најчешће на рукомету. Волела је рукомет. Ја сам био пошизиио за једном Милком из Штипске, која је играла рукомет кô бог. Оља је опет гледуцкала у неког Милеуснића, исто из Штипске, тако да смо били на истом. Реми, нерешено! Али, срећом, не задуго.

Увече, у шетњи ван насеља, Оља ми је рекла да су њени из Лознице, да јој је ћале инжењер, да није хтео да је пусти у бригаду, па је побегла, али јој је он писао, опростио јој, и све се лепо завршило. Ћале је већ долазио и да је обиђе. Одушевио се, и он је својевремено био на радној акцији, кад се градила пруга Шамац-Сарајево.

Ја сам Ољи причао да мој отац није правник, али је тренутно судија за прекршаје у општини. Деда ми је народни лекар, травар, и тако то. Нервирали су ме

неки наши који су ме поздрављали са „Здраво, ђоко!“ пред Ољом. Тако смо се ми сељаци ословљавали. Оља ме једног дана питала шта је ђока, па сам јој објаснио да је то титула коју смо ми увели у нашем клубу Младе интелигенције. Вока је највиши чин у тој хијерархији. Срећом, у Београду се сукнени капути више нису носили. Било је сељачких ђемпера, али они се нису називали ђока.

– А мене зову вамп! – рече ми Оља једног дана.

– Зашто те зову вамп?

– Зато што сам згодна!

То је помогло да се зацопам у Ољу.

Она мене није звала ђоком, јер сам јој објаснио да се тако само ми из Младе интелигенције ословљавамо, а други немају право на то. Оља ме звала Швр, и то је тако слатко изговарала, јер је мало шушкала кад говори, да сам могао цео дан седети и само слушати како ме зове Швр.

Одлазили смо заједно до једног извора слатке воде који смо пронашли на обронку Кајмакчалана. Пешачили смо до извора четрдесетак минута. Држали смо се за руке, причали о свему, ја њој о Златибору, она мени о Калемегдану, ја њој о коњима, она мени о трамвајима.

Толико сам јој лепо и убедљиво причао о Цветку, мом коњу, да је она почела да ме зове Цветком, па коњем, и то тако да није никада изгледало увредљиво.

– Зашто ти мене никад нећеш да пољубиш? – упитала ме изненада једног дана.

Збунио сам се. Наљутио се јер ме то увредило. Као да сам неки шоња, као да немам појма ни о чему, тако ми је то зазвучало.

– Зато што те не волим!

Тако плаво исколачене зенице никада, ни пре ни после, нисам видео. Тако плаво забезекнуто лице. Тако плаво полуотворена уста, тако плаво беле зубиће. Тако плаво сочне усне. Тако плаво увређено биће!

Онда је бризнула у плач и отрчала, одјурила, оплавила.

РЕЛИГИОЗНА ПЕСМА

Ойросѝи

Боже мој ойросѝи

Шѝо ѝе назвах својом једином ѝа

Зар ми ниси ѝричала о Лозници ѝа

Зар сам био у ѝрозници

Тоѝ дана

Ойросѝи

Шѝо ружно дивљу ружу разоружах

Од једне речи НЕ ВОЛИМ ТЕ

До ѝри реченице ЗАШТО

Зар сам заборавио ѝвоје ѝодине

Ломачу ѝоред које си

Весѝалка

Ойросѝи

Боже мој ойросѝи

Шѝо ѝе назвах својом једином

Црњи од клейѝве из срца ѝа

Ни боѝ ни хлеб ни ѝѝица

Не исѝрѝоше ѝе из ѝруди

*Саг молим
Не реци ником да те волим
И ојросџи
Боже мој ојросџи
Што те назвах својом једином
Поред колико дружих људи*

Црњанског сам читао и волео тих дана.

Са Ољом сам се помирио, али сам дефинитивно после овог догађаја остао Коњ. Заволео сам то име због Оље. Касније у Ужицу, када смо Владан Митровић и ја давали себи имена, она интимна, песничка, нежна, другарска, конспиративна, ја сам инсистирао да будем Коњ, а Владан је пристао (на свој предлог) да буде Крмак.

Оља ми је надела најлепша имена: Швр, скраћено од Шврћа, и Коњ, скраћено од Драги.

ВАЉДА САМ СЕ ЗАНЕО СЕЋАЊЕМ

Дебељушката плавоока женица, учитељица, схватих, забрину се за мене. Већ су сва деца изашла из сале, и сви учитељи и наставници. Првић је цвркутао око нас, а ја сам бленуо у Ољу. Било је изгледа и смешно све то, јер осмех се појави на Ољином лицу. Најзад осмех!

– Ово је мој муж! – рече Оља и то ме отрезни до краја.

Поред нас је стајао један проћелави човек с брчићима и смешкао се. Руковасмо се, а он узе да ми се извињава што ме његова жена назвала Коњем.

– Мада ја знам целу причу, није било лепо да вас овде, пред свима, тако зове...

– Не, не, и то је део свега овога... – лупетао сам.

– Код нас ћеш на ручак! – предложи, а као да нареди, Оља.

– Не, морам да се вратим!

– А, то не долази у обзир! – наваљивао је муж.

– Све је програмирано, заједно ћемо горе, у воденици, ручати... – упаде и Првић. – Немојте да правите

приватне аранжмане. Кад га ви позовете својој кући, ићи ће вашој кући. Сад је званично наш гост, и иде званично у воденицу!

– Хвала стварно, али...

– Не, не, ово је унапред програмирано! – Првић је био све уверенији шта ћемо, и како ћемо, даље.

Добро, на крају крајева. Мени није до ручка, радије бих ишао кући, али сви они би остали без једног ручка у воденици који плаћа Народни универзитет. Ја бих им то покварио својим одласком, не би имало смисла, а ни друштвено оправданог разлога, да иду у воденицу без мене.

Угњавиће ме, помислих. Па нека те угњаве, то ти је цена славе, бунио се онај у мени. Цена њихове чеша-торске навике – протествовао сам. Они те зовну, они ти плате, па шта хоћеш, учини и ти за њих нешто! Учинио сам, има да се хвале... А тек воденичар што ће да те хвали! Море, одјаши! – прекинуо сам.

У воденици, у ствари, није било нимало досадно. Успео сам да седнем подаље од Првића, а поближе Ољи. Ољин муж је, дискретно, сео на други крај стола, поред једне црне, друсне наставнице. Набацих то Ољи, као у шали, а она ми кроз кисео осмех рече да је то стара веза која још траје. Штета што и наша стара веза не траје још, помислих да је то хтела да каже.

– Штета – рече Оља – што се историја понавља. Ја сам рођена да будем варана и остављана...

Смејала се.

Рекох јој да се и ја сећам понечега, и колико се сећам у Пелагонији сам ја био остављена страна, и то не једном него два пута.

– Смрт на фашизмот – слобода на народот! – узвикну
Оља кроз смех. – Али, нисам ја била крива за то, него
дудиње! – додаде, сад већ уозбиљена.

Тачно, дудиње!

УЧЕСНИК ВО ИЗВЕДУВАЊЕТО НА МЕЛИОРАЦИОНИТЕ РАБОТИ

Кад смо дошли у Бач, сместили се, уредили насеље, организовали свакодневни бригадирски живот, учинило нам се погодним да на брду изнад насеља, с јужне стране, испишемо камењем обојеним у бело ЈУРИШ ЕРЕ НА КУБИКЕ! Гола падина Кајмакчалана одједном је добила неки смисао.

При повратку са радилишта наша парола се лепо видеела. Било је гунђања у другим бригадама. Није им било право, ваљда, што се они нису први сетили да испишу своју паролу. Сетио се Васовић, заменик Славков, и сад – шта се ту може.

Ја сам се често искрадао из наше и одлазио у београдску бригаду да бих био са Ољом. Она то није воле-ла, глумила је пред другарицама и друговима како сам јој ја досадан. Упозорила ме да ће се тако понашати, па сам се и ја прилагодио и глумио навалентног петла.

После неколико дана, рано ујутру, дежурни нас је пробудио паничном виком. Изјурили смо, онако у

гаћама. Показивао је руком на брдо и нашу паролу. Крмељиви, једва смо успевали да прочитамо. Писало је ЈУРИШ ЕРЕ НА БАНДЕРЕ!

– Ено их! – викнуо је неко и потрчао преко логора. Погледали смо у том правцу и заиста видели двоје како трче преко поља. Појурили смо сви, босоноги али обувени и наоштрени бесом, спремни на све. Ја сам, додуше, одустао после неког времена, мрзело ме да рањавим ноге, а било их је довољно, и бешњих и бржих од мене.

Било је то двоје из београдске бригаде. Добили су батине!

После је њихов командант, инвалид без једне ноге, Перковић, дошао пред наш збор и извињавао нам се. Ствар се изгладила на нивоу бригада, али на нивоу бригадира и бригадирки ишло је теже. Наиме, више нисам смео у њихову бригаду, плашећи се батина, а и виђања са Ољом су постала ризична. Ни Ољи се то није свиђало, па је предложила да се виђамо крадом, увече. Потплаћивали смо дежурне, искрадали се из насеља и шетали пољем, по месечини. Било је романтике на километре и килограме! Држали смо се за руке, као да смо били у сталном страху да ће нас неко отети оном другоме, мене њој или њу мени!

Једне вечери Оља је поновила оно питање о љубљењу и ја сам се сасвим охрабрио и пољубио је. Било је трапаво, али Оља је била мајстор љубљења, па сам и ја брзо ушао у штос. Нисам могао да одолим, питао сам је како је, и с ким је, научила тако професионално да се љуби? Није одговорила одмах, али је сутрадан понела једну кашичицу да би ми објаснила како је она

са другарицама учила да се љуби. Савијала је усне у кашичицу, затим је љубила кашичицу споља, жмурећи, уносила се у тај посао до краја. Пробао сам и ја са кашичицом, али више ми се свиђало уживо са Ољом.

Морали смо, дакле, да се скривамо. Одлазили смо и подаље од логора, путем према Битољу. Са обе стране пута расли су дудови. Често смо, недељом, одлазили тамо и брали слатке дудиње. Сад могу признати, били смо гладни као вуци. Кисела вода, којом смо морали и рубље и зубе да перемо, и да је пијемо, наравно, правила је пећине од наших стомака.

Те вечери смо дуго шетали поред дудова, загрљени. У једном тренутку свратили смо и сели испод једног дуда. Занети, и легли смо.

У неко доба вратили смо се у логор. Цмок, цмок, на растанку и срећни под шаторе. Вито Грбовић је хркао, сећам се, дуго нисам могао да заспим. Чак су и корњаче кренуле, неке мале, безобразне, преко нас. Отерао сам две, а једна се завукла под ћебе. У реду, спаваћеш са мнош, рекао сам јој. Али, она није хтела да спава. Само се вртела, гребала, бушкала, док је нисам пустио. У почетку смо се сви плашили ових корњача, али навикли смо се јер су се понашале заиста питомо.

Ноћу је било хладно. Јуни, у реду, али хладно. Дању топло, да излудиш, ноћу хладно, да излудиш. Ја сам се излуђивао због других ствари. Увек се појави нешто због чега вреди излудети.

Сутрадан, кад смо пошли на доручак, Лепа и Мишко су ме почели задиркивати што ми је блуза по леђима дудињава. Нисам у почетку схватао о чему се ради.

Мишко Ковачевић, учитељац, био је сјајан другар и зафркант. Његова девојка, Лепа, чинило ми се, некако ме симпатисала. Скинуо сам блузу и угледао чудо: била је плаво-црна од дудиња. И Ољина је иста таква, синило ми је кроз главу.

И тада направим катастрофалну грешку, одјурим у београдску, која је ишла иза нас, носећи дудињаву блузу у рукама. Касно сам схватио да су и Ољу провалили. И она је своју блузу држала у руци, скинуту. Била је љута као сам рис.

Сви су нам се смејали, не могу рећи другарски, више са примесама злураде љубоморе.

Ствар је врло брзо постала јавном. Оља се разболе-ла од стида. Није долазила у трпезарију, носили су јој клопу под шатор. Нисам смео да одем, да је обиђем. Ни на радилиште није ишла, не знам који ли је разлог за то смислила.

Више се нисмо помирили. Ја њу нисам кривио, верујем да није ни она мене, али смо обоје знали да помирења више нема. Као у античким трагедијама!

ТО НЕ МОЖЕШ

*То не можеш да саставиш дах
Са дахом
Када ће она њега*

*То раскочио би се као свила
Одмоћо у друм за бежање
То је најаси која хода
Која ће безобразно обилази*

Пријалиш јој цијарету
Сам сајориш
Намришти се њено чело
Муњом се осећаш

То не можеш да саставиш дан
Са даном
Ноћ са јуџром
Искидан луџаш свејом
Гледаш не видиш
Чујеш ли не знаш
То је неверовајна љубав
Ница џо је
Дрска џролаз
Ница џо је
Грозница сјасавај се

То не можеш да се оџрезниш
Пет дана од џетџ виноџрада
Леџиш не ходаш
Бежиш из оџрада
То је џијансџво коме
У сусретџ неџрестџано
У наручје никада
Падаш

ПРВИЋУ СЕ СВИЋА ШЕСТИЋ

Клопа у воденици била је боговска. Нисам пио, због вожње натраг, али Оља и остали су пили и за мене.

Она је завршила Вишу педагошку, затим се удала за студента, садашњег свог мужа, који је родом из П. Њени су били против тог брака, његови су били против ње, нашло се средње решење: отишли су у Ниш. Тамо су били три године, а онда је умро његов отац, мајка их је позвала, и тако су дошли у П. Ту су се закопали. Она се закопала, он баш и није. Немају деце, његова фалинка. Не може да има деце ни са оном роспијом, иако су пробали. Да је могао са њом, мене би оставио, јадала ми се Оља кроз сузе и смех.

Првић је блистао од задовољства и вина. Тврдио је да нема бољег тима од Звезде у Европи, и шире. А Шестић га неодољиво подсећа на Руменигеа из Бајерна. Обожавам Шестића, грмео је Првић. А шта је са Другићем, Трећићем, Четвртићем и Петићем, питао сам га озбиљно. Првић ме гледао бело. Само Оља је схватила хумор.

– А ја мислио да си ти звездаш! – тужно ми добаци Првић.

– Јесте, звездаш је – бранила ме Оља. – Него не уме то тако лепо да изрази као ви, друже Првићу!

– Ха, ха, па да, знао сам, читао сам негде... Зар не сматраш да је Шестић?... Ма, чекај, не кажем да је геније, уме он и да упрска, кад онако погне главу па крене ко јуне у пласт, али ко не уме да упрска данас? Ко?

– Хвала ти – рекох Ољи.

– Још нисам зарђала за твој хумор? – погледа ме испод ока.

– Ниси ти зарђала ни за шта! – покушах да будем у духу атмосфере... у атмосфери духа који је тренутно владао у воденици.

– Па да видиш, и нисам! – опет се смејала Оља.

– Молим те, чиме си успео тако да је засмејеш? – питао ме Ољин муж преко стола. – Није се тако смејала двадесет година уназад!

– Голицам је успоменама! – био сам искрен.

– Е мајстор си, види се... Слушај, да се нешто ти и ја договоримо...

– Пусти га! – шапугала ми је Оља, сада сасвим озбиљна.

– Да ти, брате, чешће долазиш, да ми жена буде весела... Важи?

– Зависи... – играо сам и ја игру.

Она црна роспија беше устала и отишла у венецију. Сад се врати, и стојећи гледа и слуша шта се догађа.

– Знаш шта... Ти дођеш, је л, а ја одем... Капираш?

– А не, без тебе то не може...

– То? Ма иди... То тек може без мене...

– Шта може без тебе? – приупита га роспија.

– Нешто се договарам с човеком, што ти мораш све да знаш!?

Оља устаде и оде и она у клоњу, куд ли...

– Људи моји, овај човек усрећује моју жену! – и муж показа руком на мене. Прстом, и то једним.

– Немој једним прстом да показујеш! – подвикнух му.

– Зашто? – као уозбиљи се и он, ако пијанац уопште може да изгледа озбиљно. – Зашто? – понови.

– Појешће ме курјак!

Он као да се пробуди из оне тешке озбиљности, сав се расплину у неки бес.

– Ти си, бре, курјак! – викну на мене.

– Смири! – нареди му Првић, који се трже из дремежа.

– Смири, стварно! – припрети му и роспија.

Муж се смири.

Оља се врати.

Ја сам се смејулио. Првић ми је приповедао о овдашњем менталитету. Разглабао је нашироко и надугачко, помињао Дворниковића и *Каракџеролоџију Јуџословена...*

Тако ти и треба кад си слаб на клопу, грдио ме онај мој двојник. Нисам слаб на клопу, него на Ољу, изазивао сам га. Видиш каква је, две покварила... Не лупај, прекинуо сам га, јер је Оља већ седела поред мене. Озбиљна. Намрштена. Погледала ме тужним, плавим очима.

– То је мој живот – рече. – Да ли си ме се икад сетио? – питала ме тихо да нико не чује.

– Немој шаптати! – рекох јој. – Муж ти је љубоморан!